МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПІЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
15 травня 2025 року

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2025. 530 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:
Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);
Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;
Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;
Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мукачівський державний університет, 2025

СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
МАЛЕЦЬ О.О., МАЛЕЦЬ Н.Б. **КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЗАКАРПАТТЯ КРІЗЬ ПРИЗМУ АРХЕОЛОГІЧНИХ АРТЕФАКТІВ ПІЗНЬОБРОНЗОВОГО ТА РАННЬОЗАЛІЗНОГО ПЕРІОДУ** 456
МЕДВІДЬ Л. І., АЛМАШІ В. В. **ІНФРАСТРУКТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРИРОДНИХ ПАРКІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ** 459
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., БІДЗІЛЯ А. І. **ВПЛИВ ГНУЧКОГО УПРАВЛІННЯ НА АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ** 461
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., ВОЛК О.О. **РЕКРЕАЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ТЕРИТОРІЙ НА ОСНОВІ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ** 463
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., ПОГАСІЙ А.В. **АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ** 465
МОВЧАН К.М., ВЛАСЕНКО В.О. **БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ЯК ПРОСТІР КУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ** 467
МОРГУН А.В., ЖАБКО В.В. **ДОКУМЕНТНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ** 469
МОРГУН А.В., ЖАБКО В.В. **ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ** 470
МОРГУН А.В., ЦУПРА Д. І. **ЕЛЕКТРОННЕ КАДРОВЕ ДІЛОВОДСТВО ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ** 472
МОРГУН А.В., ЦУПРА Д. І. **ЕЛЕКТРОННІ ТЕХНОЛОГІЇ У СУЧАСНОМУ КАДРОВОМУ ДІЛОВОДСТВІ** 474
ПАЛИНЧАК-КУТУЗОВА В.В. **МУЗЕЙ ЯК ОБ'ЄКТ ГАСТРОТУРИЗМУ** 476
ПАНКОВА О.М., УДВОРГЕЛІ Л.І., РЯБЕЦЬ М.М. **РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ ЗБИВНОГО ДЕСЕРТУ ПРОФІЛАКТИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ПЮРЕ АЙВИ В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА** 479
ПАНКОВА О.М., ШИМАНСЬКИЙ О.В. **ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ФРАНЧАЙЗИНГУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА** 471
ПАПП В.,БОШОТА Н., МАРИНА І. **ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ** 484
ПАПП В., БОШОТА Н., ОРБАН Я. **РОЛЬ КЛАСТЕРІВ У КОМПЛЕКСНОМУ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ І РЕКРЕАЦІЇ** 486
ПАПП В., БОШОТА Н., РЯБЕЦЬ О. **РОЛЬ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ У РОЗВИТКУ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ ВИДІВ ТУРИЗМУ** 488
ПАУЛИК А. **ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА** 489
ПАУЛЬО Е.В., РУБІШ М.А. **ОРГАНІЗАЦІЯ ГОТЕЛЬНО РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ – СУЧАСНІ ПІДХОДИ** 491
ПРОКОПОВИЧ Л.С., БЕЛЕНЬ І. І. **БІБЛІОХАБ – СУЧАСНИЙ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИЙ, ВІЛЬНИЙ І ДОСТУПНИЙ БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРОСТІР** 494
ПРОКОПОВИЧ Л.С., ХИМИНЕЦЬ А.М. **ДОКУМЕНТ: ІНФОРМОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕНННЯ ПОНЯТТЯ ТА НОРМАТИВНА БАЗА** 496
ПРОКОПОВИЧ Л.С., ХИМИНЕЦЬ А.М. **ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ В КЕРУВАННІ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ** 498
РОГЛЄВ Й.Й. **СУЧАСНИЙ СТАН ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ** 500

РОЗДІЛ 4
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО- ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

УДК 338.49:712.22(477.87):338.48-6:502/504(043.2)

МЕДВІДЬ Л. І.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри географії та суспільних дисциплін
АЛМАШІ В. В.
здобувач ОС «Магістр», спеціальність 242 «Туризм і рекреація»
Мукачівський державний університет

ІНФРАСТРУКТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРИРОДНИХ ПАРКІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ

Закарпатська область є однією з провідних територій України у сфері розвитку екологічного туризму, що зумовлено її унікальним географічним положенням, багатим природно-ресурсним потенціалом та високим рівнем збереженості природних екосистем. На території області функціонують три національні природні парки (НПП): «Синевир», «Ужанський» і «Зачарований край», які є осередками охорони біорізноманіття, екологічної освіти та сталого туризму.

Національний природний парк «Синевир», заснований у 1989 році, розташований на території Горганського високогір'я Вододільно-Верховинських Карпат та охоплює площу 42704 га. Різноманітність висотних і ландшафтних умов сприяє збереженню унікальних природних комплексів та біологічному різноманіттю.Основними туристичними атракціями НПП є найбільше високогірне озеро Українських Карпат озеро Синевир, не менш привабливе озеро Озірце, сфагнові болота Глуханя та Замшатка, численні гірські хребти та вершини (Стримба, Негровець, Пішконя тощо), а також водоспади на руслах річок та джерела. Поєднання гідрологічних, геоморфологічних і ботанічних об'єктів формує високий туристично-рекреаційний потенціал території. Особливістю організації відпочинку в парку є гармонійне поєднання зон різного природоохоронного режиму, що дозволяє ефективно поєднувати охорону природи, наукові дослідження та розвиток туризму.

Інфраструктурна база НПП «Синевир» активно розвивається. У селі Синевир функціонує візит-центр, що виконує роль інформаційного, освітнього та музейного осередку. Для туристів облаштовано 5 еколого-освітніх стежок і 6 маршрутів, які охоплюють основні природні та культурні об'єкти парку. Розвиток такої інфраструктури сприяє підвищенню рівня екологічної обізнаності відвідувачів, підтримує сталий туризм та популяризує природоохоронну діяльність у регіоні.

Національний природний парк «Ужанський», заснований у 1999 році, розташований на стику Закарпатської області, Польщі і Словаччини. Парк є складовою Міжнародного біосферного резервату «Східні Карпати». Площа парку 39159 га. Територія вирізняється високою природною збереженістю (розташування парку в прикордонній зоні обмежує вільний доступ туристів до

об’єктів туристичної інфраструктури, що в свою чергу забезпечує збереження природних ресурсів). Туристичним ресурсом парку є букові праліси (об’єкт Світової спадщини ЮНЕСКО), печери, скельні масиви, джерела мінеральних вод і геологічні пам’ятки.

Інфраструктура парку активно розвивається відповідно до принципів сталого туризму: прокладено 17 туристичних маршрутів, створено 6 еколого-освітніх стежок, облаштовано рекреаційні зони з наметовими містечками, колибами та місцями для відпочинку.

Національний природний парк «Зачарований край», створений у 2009 році (площа – 6101 га), є наймолодшим у Закарпатській області. Він розташований в межах Вигорлат-Гутинського вулканічного пасма Українських Карпат, зокрема хребта Великий Діл та міжріччя Латориці й Боржави.

Територія парку з унікальними об’єктами – кратерами згаслих вулканів (Бужора, Мартинський Камінь), кальдерами, ерозійними останцями андезитових туфів, скельними утворення має складну геолого-морфологічною будову. На території парку є унікальна водно-болотна екосистема – оліготрофне болото «Чорне багно». Біорізноманіття НПП підтримується завдяки збереженим буковим пралісам, які внесено до Списку світової спадщини ЮНЕСКО. Парк має значний туристичний потенціал для розвитку екологічного туризму: функціонують шість екомаршрутів різної складності, що охоплюють найцінніші природні об’єкти. Туристична інфраструктура парку включає шість екологічних маршрутів різного ступеня складності, якіз’єднують курортні населені пункти з ключовими природними атракціями.

Специфіка туристичного освоєння відповідає концепції сталого природокористування, а сам парк орієнтований передусім на розвиток екологічного туризму.

Природоохоронні території Закарпаття мають всі можливості для організації екологічних маршрутів, активного відпочинку та науково-освітніх заходів. Розвинута інфраструктура національних парків забезпечує потреби екологічного туризму. Потужний природний потенціал, представлений різноманіттям гірських та рівнинних ландшафтів, гідрологічних об’єктів, багатий флористичний і фауністичний склад, є основою для впровадження різних форм екотуризму.

Однак, ступінь підготовленості територій національних природних парків у Закарпатській області до прийому туристів варіюється, що вимагає подальшого розвитку інфраструктури, зокрема вдосконалення екологічних стежок, освітніх центрів і пунктів інформації, а також створення умов для сталого відпочинку.

Важливою складовою використання інфраструктури НПП в екологічному туризмі є узгодження природоохоронних вимог з туристичними потребами, щоб забезпечити мінімальний вплив на природні екосистеми.У цьому контексті

досягнення балансу між природоохоронною діяльністю та розвитком інфраструктури для екологічного туризму є ключовим фактором для сталого використання ресурсів національних парків.

УДК 005.32:005.94

МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І.
кандидат економічних наук, старший викладач
кафедри менеджменту, управління
економічними процесами та туризму,
Мукачівський державний університет,
БІДЗІЛЯ А. І.
здобувач ОС «Магістр»
спеціальності 073 «Менеджмент»
Мукачівський державний університет,

ВПЛИВ ГНУЧКОГО УПРАВЛІННЯ НА АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Сучасні організації функціонують у динамічному, непередбачуваному середовищі, що вимагає постійного оновлення управлінських практик. Одним з актуальних напрямів удосконалення системи управління є впровадження гнучкого управління (agile management), яке ґрунтується на принципах адаптивності, гнучкості, самоорганізації команд та орієнтації на створення цінності. Спершу сформоване у сфері розробки програмного забезпечення, agile-підходи поступово проникають у сферу адміністративного управління, змінюючи традиційні бюрократичні структури. Метою статті є аналіз впливу гнучкого управління на адміністративні процеси організацій та виявлення основних переваг і викликів, пов’язаних із трансформацією управлінських підходів.

Гнучке управління як концепція базується на Маніфесті гнучкої розробки програмного забезпечення (2001), основні принципи якого – гнучкість до змін, безперервне вдосконалення, клієнтоорієнтованість, самоорганізовані команди, короткі цикли реалізації завдань. Згодом ці засади почали застосовуватися в управлінні проектами, командною взаємодією, а нині – й в адмініструванні. Agile-підходи передбачають децентралізацію прийняття рішень, адаптацію політик і процедур відповідно до ситуаційних умов та активне використання зворотного зв’язку для корекції дій.

Вплив гнучкого управління на адміністративні процеси:

1. Підвищення адаптивності. В умовах високої мінливості зовнішнього середовища організації повинні швидко адаптувати свої адміністративні процеси. Agile сприяє оперативному впровадженню змін – зокрема, у кадрових політиках, бюджетуванні, процедурі внутрішнього контролю, – через

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26
тел./факс +380-3131-21109
Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua
E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua
Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: http://dspace.msu.edu.ua:8080
Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: http://msu.edu.ua/library/